

7. Небезпечні чинники та охорона праці під час проведення наукових досліджень в лабораторіях Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України

Тетяна Потапова, Владислав Лазебник, Ольга Євтушенко
Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Важливою складовою навчального процесу студентів є їхня наукова діяльність, яка дозволяє оволодіти новими та вдосконалити вже набуті навички, а також опанувати нові технології, методики виконання робіт та розширити свої уміння задля вдосконалення своєї кваліфікації. Однак напрямки і методи, за якими відбуваються дослідження, вимагають знань з охорони праці, адже студенти мають чітко усвідомлювати свої права, обов'язки та правила поведінки на території інститутів та під час проведення лабораторних робіт.

Матеріали та методи. Одним з провідних наукових центрів біотехнологічної галузі, в якому студенти НУХТ проводять наукові дослідження є Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України. В Інституті розроблено і широко використовуються системи генетичної трансформації і конструювання трансгенних рослин, методи молекулярно-біологічного та біохімічного аналізів отриманих рослинних форм [1].

Результати та обговорення. Під час роботи за всіма напрямками роботи Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України можна зіштовхнутись з різними шкідливими виробничими факторами: фізичними, хімічними, біологічними та психо-фізіологічними. Як відомо, шкідливий виробничий фактор – небажане явище, яке супроводжує виробничий процес і вплив якого на працюючого може призвести до погіршення самопочуття, зниження працездатності, розвитку професійних захворювань (несприятливий мікроклімат, підвищений рівень шуму, вібрації, погане освітлення) і навіть смерті [2].

Особливої уваги потребує поведіння під час виконання наукової роботи з різними небезпечними хімічними реактивами, мутагенами, антибіотиками (під час тривалого їх використання, в організмі працюючого можуть розвинути резистентні мікроорганізми), ГМО-організмами (чужорідний генетичний матеріал має ретельно знищуватися після проведення дослідів, задля запобігання потрапляння його в інші організми), спиртом. Також студент має бути обізнаний з технікою безпеки при роботі в боксі, з автоклавом та іншими лабораторними приладами. В свою чергу всі лабораторії мають бути забезпечені аптечкою, протипожежними засобами та інструктажами. Всі робітники повинні проходити медогляд раз на 2 роки.

Висновки. Охорона праці при проходженні практики в лабораторіях інституту біотехнологічного профілю повинна забезпечувати здорові умови праці, сприяти ефективній роботі практиканта та підвищенню його продуктивності. Організація робочого процесу для студентів на робочих місцях повинна бути забезпечена таким чином, щоб виконувались всі вимоги задля попередження впливу шкідливих та небезпечних факторів.

Література

1. Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України. Офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.icbge.org.ua>
2. Костюк І. Ф. (2003), Професійні хвороби. К.: «Здоров'я», 582 с